

Megjelenik hetenként
két-szer
szerdán és szombaton
Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
Sátoraljauhely
(Vármegyeház II. udv)

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési ár:
Negyedévre . . . 2 pengő
Hirdetések:
négyzetcentiméterenként.
Nyilvántér
soranként 20 fillér

Telefon:
M. T. I. Kirendeltség és
szerkesztőség, kiadóhivatal
109. szám.

FŐSZERKESZTŐ:

Báró MAILLOT NÁNDOR

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. MIZSÁK JÓZSEF

Telefon:
M. T. I. Kirendeltség és
szerkesztőség, kiadóhivatal
109. szám.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amen

Bankfuzió

A vidék gazdasági életét, többek között, a mérhetetlenül megromlott kamat s hitelpolitika sorvasztja legjobban. Ha ebben a tekintetben összehasonlítást teszünk a békebeli állapottal, az eredményben sokban világos magyarázatát találjuk annak, hogy miért romlottak le nálunk annyira, különösen a vidéki hitelviszonyok és miért lett prominens a banki élet terén a szemérmellen uzsora.

Akik a magyarázaton könnyen tud akarnak magukat tenni, azok a magyar vidéki hitelállapotok dekadens helyzetét, az általános európai pénzügyi helyzetnek tulajdonítják, amellyel a magyar pénzügyi állapot, a hegyén hátán szaporított külföldi kölcsönök révén, igen szoros viszonylatba jutott. Eszerint a lecsökkentett hitelnek az a magyarázata, hogy a külföld ridegen elzárkózik a magyar hitelszükséglet táplálásától a magas kamatozás pedig szoros következménye ennek, mivel mindent annál jobban kell megfizetni, minél nehezebben lehet hozzájutni.

Hát ezt az igazságot mi sem vitatjuk, sőt valljuk, hogy a későbbi kritika keményen fogja sújtani háboru utáni pénzügyi politikánknak azt a tévedését, hogy gazdasági életünk feltámasztását, a hihetetlen vakbuzgalommal felhajszolt drága külföldi hitellekre bázisozta. Érthetetlen rövidlátás nyilatkozott meg abban, hogy pénzügyi köreink nem látták előre ennek szomorú következményeit és így nem gondoltak arra, hogy az ország gazdasági életének talpraállításához szükséges kezdő tőkét más, eredetibb formában teremtsék elő. Például, ha a háborút tudtuk financirozni belső kölcsönökkel, holott az mind füstbe ment, miért nem lehetett belső

kölcsönt teremteni ahhoz, hogy megépítsük azokat az értékeket, amelyekre a külföldi kölcsönöket felhasználtuk. Bármennyire erőltetett gondolat ez, mégis egészségesebb a külföldi kölcsönöknél, melyek széles öblű csatornáin keresztül élvérzik az ország, mert máris ott tartunk, hogy kamatterheink súlyosabbak, mint adóterheink, holott azok is tulsúlyosak.

Azonban a vidéki hiteléletnek nem csupán ez a rákfenéje. A vidéki hitelélet csődjét semmiesetre sem lehet tisztán külföldi okokkal magyarázni, annak kizárólag vezető pénzügyi politikánk az oka.

Szilárd alapokon nyugodott vidéki pénzügyeink a pénz elértéktelenedésének kikerülhetetlen következményeképpen elpusztultak és ahelyett, hogy a háboru után, az állami pénzügy faktorai ezeket állították volna talpra; — ezek tetemein keresztül életre segítettek egy új hitelszervi rendszert: a nagybankok fiokosítási rendszerét. Ezzel megásták a fejlődésképes, egészséges vidéki hitelélet sirját és megteremtették a drága hitel melegágyát.

Nézzük közelebbről a dolgot. A vidéki pénzügyi élet szervei összetétele alkalmas volt arra, hogy a vidék hitelszükségletét egészséges formában szolgálja — a központosított fiokosítási rendszer pedig egyenesen kizárja ezt. A vidéki pénzügyi élet igazgatóságában rendszeresen azok a vidéki notabilitások, pénz és szakemberek foglaltak helyet, akik ugyanabban a vidéki közéletben gyökereztek, akiknek tehát minden ideg-szála összenőtt azokkal a gazdasági életmegnyilvánulásokkal, amelyeket vidékünk szükségszerűen magából kitermelt. Természetes, hogy ezek a gazdasági megnyilvánulások a legnagyobb mértékben számíthattak a vidéki pénzügyi élet szimpatijára s nem egyszer ezek a pénzügyi élet kaparták ki nagy perifériális iparvállalatok alapjának lerakása által a sült gesztenyét a mammut-intézetek számára.

Könnyebben hozzáférhető volt tehát a vidéki gazdasági élet hitelszerzése, de egyben olcsóbb is. Mondani sem kell, hogy a vidéki intézetek patriarkális jellegű igazgatóságainak adminisztrációs terhe el-törpült azon költségek mellett, amelyeket a fiókrendszer emészt fel. De ettől eltekintve a vidéki pénzügyi élet kettős szerepe abban merült ki, hogy betétek alakjában összegyűjtötték a vidék megtakarításait s azokat hitel alakjában újból visszabocsátották a vidék gazdasági életének erezébe. — Törvényszerűen alakult ki tehát a betétkamat és a hitelkamat közötti normális spácium, mely sok esetben diktált iramot, illetve mérsékletet a fluktuáló nagy kamatspekuláció számára is.

Mindez megfordított fejlődést mutat abban a hitelrendszerben, amelyet a fiokosítással teremtettek meg. Nem mindig van a fiokok élén jóindulat, a vidék gazdasági érdekeit különös szeretettel kezelő és szakszempontról is kifogástalan főnök, — de ha ilyen van is, önállósága annyira keretek közé szorított, hogy nem tehet semmit; már ezerpengős hitelkeretet a központhoz kell felterjesznie, ahol azt nem csupán a hiteligénylő hitelképességének szempontjából itélik meg, hanem igen sok más szempontból is. A központok túl vannak halmozva üzletekkel, ajánlatokkal ahhoz, hogy a Braun Mátyás kereskedő vagy Nagy Péter iparos 1000–2000 P-ös hitelügye tisztán személykérdéssé törpüljön a milliós tantiummal dicsekedő vezérigazgatók megítélése alatt.

Hogy ez a hitel hozzá még drága is, az csak természetes, hiszen hihetetlen adminisztrációs költséget emészt fel ez a berendezkedés. Ez magyarázza meg a betétkamat és hitelkamat közötti aránytalanságot, mert az összegyűlt betétek nem szivárognak vissza közvetlen oda, ahonnan származtak, hanem a központon keresztül olyan nagyképpel jönnek vissza, hogy magunk is megrettenünk tőle.

Mindezeknél fogva az a helyzet, hogy a vidéki hiteléletet reorganizálni s így a vidéken lüktető gazdasági életet teremteni csak úgy lehet, ha a hajdani vidéki pénzügyi életet reneszánszához segítjük vissza, ha a Pénzügyi Központ és a Nemzeti Bank, okulva a multak hibáin, minden rendelkezésére álló eszközt felhasznál arra, hogy nagyfelületű, fejlődésre alkalmas vidéki pénzügyi életet létesítsen.

Városunk közvéleménye ebből a szempontból igaz rokonszenvvel néz elébe annak az akciónak, amely a Pénzügyi Központ kezdeményezésére a helyi piacon megindult és amelynek célja, hogy több helyi bank fuziója által egy oly nagy pénzügyi intézetet hozzon létre, amely alkalmas lesz arra, hogy a nagyon is megromlott hitel a kamatviszonyokat itt a vidéken jobb irányba terelje.

A községi választás

Alig multak el a törvényhatósági választások izgalmai, újabb választási kampány előtt áll Sátoraljauhely város közönsége, miután a belügyminiszter már ismeretessé vált rendelete értelmében ez év utolsó napjait megartandók a képviselőtestületi választások s a képviselőtestület újjáalakítását követőleg — január 15-éig a tisztújítás.

Ha szerte a város közönsége körében nem is esik még sok szó a választásokról, — holott vég-eredményében a közönséget érdekelné elsősorban azok eredménye és kimenetele, — annál gyakrabban foglalkoznak ez elég nehéznek látszó ügygel azok, akik valamelyik országos politikai párt cégére alatt szeretnék mennél adázabbá tenni a küzdelmet s olyan jelszavakat akarnak belevinni a korteskedésba, amelyeknek ott igazán semmi helyük, semmi értelmük nincs.

Mert minden józan gondolkodás szerint a városi képviselőtestület újjáalakítását egyetlen egy szempont dominálhatja: kétségbeejtően súlyos helyzetben levő városunk érdekei lehetnek egyedül irányadó szempontok, hogy kiket küldjön

be a választó közönség a város parlamentjébe. Olyanokat-e, akik az országos politikai pártok után igazodnak, vagy olyanokat, akik minden párt és politikai szempont figyelmen kívül hagyása nélkül alkalmasak arra, hogy önzetlenül részt vegyenek a város közérdekű ügyeinek intézésében?

A városnak olyannyira súlyos az anyagi helyzete, a határszéli Ujhelyben annyi szinte megoldhatatlannak látszó probléma keseríti nap mint nap után az embereket, hogy igazán nevelésnek és érthetetlennek kell tartanunk, ha a mindennél előbbvaló józanság helyett a politikai tivornya élne ki magát a községi választásokban.

Pedig a jelek arra vallanak Ezen az uton indult meg azonnal a törvényhatósági választások után a kortézia azokban a titkos konventikulumban, melyek a régebben elszenvedett vélt sérelmekért a mindenáron való bosszuállást hirdetik.

Mi eddig nem ismerünk listákat, a szembenálló feleknek is még csak a konturjait látjuk, de már ma figyelmeztetnünk kell a város szavazásra jogosult közönségét, hogy ne üljön föl üres, hangzatos jelszavaknak s azokra bizza a város jövőjét, akiket erre egyéni és politikai szempontoktól mentesen a legalkalmasabbnak tart.

Nem engedhető az meg ma, hogy bárki is, kicsinyes ambícióból s jól vagy rosszul vallott politikai felfogásból, hiúságból futkossék a városi képviselőtestületi tagság után, mert azoknak van ott egyedül helye, akik e minőségükben minden mástól elvonatkoztatva kizárólag a város érdekeit akarják előbbrevinni.

Ujhely választó közönsége bir annyi önállósággal, van annyi ítélőképessége, hogy meg tudja látni a legsajátabb érdekeit a jelöltek kijelölésénél és megválasztásánál s a legjózanabb megfontolással bizza jövőjének sorsának intézését az arra leginkább érdeemesekre és illetékesekre.

Tőlünk áll a legtávolabb, hogy lovat adjunk bármilyen politikai párt alá, messze eltávolodnánk evvel mindig vallott programunktól. A legnagyobb lelkiismeretlenség volna ez, mert csak lejjebb csuszthatná a várost azon a lejtőn, melyen a szomorú adottságok csak percekre engednek megállást és pihenést.

Zempléni gazdák gyűlése Szerencsen

Az a szorító gazdasági helyzet, melyben a csonkaország többi gazdáival együtt a zempléni is szynlődnék, arra készítette a szerencsvideki mezőgazdákat, hogy kérelemmel forduljanak a Várme gyei Gazdasági Egyesülethez, hogy hívná össze gyűlésre a vármegye mezőgazdasággal foglalkozó közönségét s adjon ezzel alkalmat panaszai, sérelmeik feltárására a sivár és kilátástalan gazdasági viszonyok ismertetésére és arra, hogy feltárassanak azok az eszközök, amelyek alkalmasak volnának a mezőgazdák siralmas helyzetének szanálására.

E kérelemnek eleget teendő, az Egyesület mezőgazdasági osztálya a vármegye mezőgazdáit, egy a nagy-, mint a közép- és kisbirtokosokat Szerencsen, a Nagyszálló nagytermében f. évi november hó 30. napján délelőtt 9 órára gazdaggyűlésre hívta össze.

A gyűlés foglalkozni fog a mezőgazdák elviselhetetlen helyzetével, még pedig azon keretek között, amelyeket a gyűlés összehívását kérő alvidéki gazdák felfektettek s amelyek pontonként felsorolva a következők:

1. Az évek óta tartó súlyos gazdasági helyzet következtében eladósodott gazdák intézkedést kérnének arra, hogy a hitelek meghozzabbitsassanak, egyébként a föld kicsuszik a kezeik közül, ha ez részükre nem lesz biztosítva
Előadó: Csáki Dániel kisgazda.

2. A pénzüntézetekkel szemben ellenőrzést kérnek az indokolatlanul magas kamatterhek miatt, a melyet semmiféle gazdasági üzemi ág nem bir és amelyek csak arra valók, hogy az igazgatósági jutalékok emeljék. Előadó: Fedák Miklós esperes.

3. Az iparcikkék és egyéb kereskedelmi áruk értékét legalább is oly árnívóra kéri hozni a mezőgazdasági termelvényekkel szemben, mint külföldön, ahol ily áruk mellett is jobban ki van elégitve a munkásosztály. Előadó: Tantó János ref. lelkész.

4. Az adózás, vámrendszer és a vasuti tarifák módosítását kéri a mezőgazdaság javára. Előadó: id. Körömi Gábor kisgazda.

5. A vidéken elterjedt gabona-uzsora legsúlyosabb büntetését kéri. Előadó: Tantó János ref. lelk.

6. A mezőgazdasági termelésnél kéri a földmivelésügyi kormányzatot arra nézve, hogy adjon sürgős irányt, hogy a ki nem kúszdölhető gabona félék természetése mellett mely ipari és kereskedelmi áruknak tud piacot biztosítani. Előadó: Czagány László kisgazda.

7. Kérnének gondoskodást arra vonatkozólag, hogy az eladósodott kisgazda és a munkanélküliség előtt álló munkásosztály téli munkát kaphasson közmunkáknál. Előadó: Kósa Szabó László ref. lelkész.

8. Kérnek valamelyes intézkedést, hogy valamelyik hazai gyárvállalattól, tömegben és jutányos árban, a lerongyolt mezőgazdasággal foglalkozók megfelelő meleg ruhát kaphatnának a téli munkák elvégzéséhez. Előadó: Rácz Sándor kisgazda.

A közgyűlés után a Nagy Szálloda éttermében közebed lesz.

Milyen lesz a meggyorsított adminisztráció?

Fegyelmet kap a lusta tisztviselő — Minden nem sürgős aktát nyolc, legfeljebb tizenöt nap alatt kell elintézni.

Hatvanöt paragrafusból áll az új ügyrend tervezete, amelyet a takarékosági bizottság előterjesztése alapján az e célra kiküldött miniszterközi bizottság szombaton kezdett tárgyalni. A kormány az a terve, hogy újévkor megkezdik az új adminisztráció bevezetését.

Maga a tervezet szigorú szankciókkal kívánja biztosítani az adminisztráció egyszerűsítésének sikerét. A jövőben az állami tisztviselők minősítési lapjaira fel kell jegyezni, hogy mennyire veszi figyelembe az illető az ügyrendi szabályokat.

A jó és gyors elintézésre fegyelmi felelősség mellett kell törekednie minden hivatali alkalmazottnak.

Ha valaki ismétlenül megszegi az ügyrendi szabályokat, azt nemcsak fegyelmi eljárás alá kell vonni, hanem a hivatalvesztést is ki lehet mondani az illetőre.

Érdekes rendelkezése az új ügyrendnek, hogy a főnök a munka mennyisége tekintetében a lassabban dolgozó alkalmazottra nézve hosszabb hivatali időt szabhat meg. Nyílt probléma, hogy a fűtésben, világításban, a szolgazemélyzet visszatartásában előálló költségtöbbletet megéri-e ez a rendszabály. A hét egy kijelölt napján kérelem felvételi napot kell tartania valamennyi hivatalnak, amelyen a közönséggel közvetlenül érintkezik. Ezen a napokon jegyzőkönyvbe veszik azoknak az ügyfeleknek panaszait, kívánságait, akik nem tudnak beadványt szerkeszteni. A hivatalfőnöknek a halasztást nem tűrő beadványokat „ma” vagy „sürgős” jelzéssel kell ellátnia és azt az aktát, amelyre a főnök nem jegyzi fel a H betűt (hozzám), az előadó maga intézi el.

Megszigorítják az iktatási rendet. Új és figyelemreméltó intézkedés, — hogy amíg az ugyanazon a napon érkezett ügyek beiktatva nincsenek, az azzal megbízott tisztviselőnek vagy egyéb alkalmazottnak hivatalos helyiségéből eltávoloznia nem szabad. — Bár-

melyik minisztérium elrendelheti, hogy az iktatószámot a féllal egy ilyen célra szolgáló levelezőlapon, postán közöljék. A bizalmas ügyeket külön kell kezelni, a rájuk vonatkozó külön iktatókönyvet maga a főnök vezeti. A nagyobb hivataloknál megszűnik az eddig vezetett központi iktatókönyv.

A mellékleteket tíz darabig számmal, azonfelül súly szerint kell feltüntetni. Egy-egy vaskos akta tehát a jövőben így fest: 14,592—1930. K. M. 0.82 kilogramm melléklet. A jövőben az előadók közbeeső intézkedéseit nem szabad iktatni. Tömegesen érkező, egyszerűen és egyszerűsággal elintézendő ügyekre vonatkozóan fontos újítást vezet be az új ügyrend.

A hivatalfőnök elrendelheti az iktatás mellőzését és a kartotékrendszer bevezetését.

Nem kell iktatni azokat az ügyeket, amelyek adatgyűjtésére, pályázatra vonatkoznak. Ezeket a gyűjtő kimutatásba veszik fel, amelyet maga az előadó szerkeszt. Megszűntetik a kétszeres munkát: amiről nyilvántartást vezetnek, azt nem kell iktatni. A nehézkes kezelésű számmutató könyvek feleslegessé válnak, ezeket csak kivételesen vezetik a jövőben egyes hivatalokban.

Rendkívül érdekes az új ügyrendben megszabott elintézési határidő. A nem soronkívüli ügydarabokat nyolc nap alatt, a terjedelmes és bonyolult ügyeket pedig más rendelkezés hiányában tizenöt nap alatt kell elintézni.

H I R E K.

— **Személyi hír.** Dr. Dréhr Imre népjóléti államtitkár folyó hó 26-án a Dr. Mizsák József kontra Szabó Zoltán ellen a helybeli kir. törvényszék előtt folyamatban lévő sajtó perben tanuként való kihallgatása végett városunkban időzött. Az államtitkár főispánunk vendége volt s kihallgatása s az Erzsébet kórházban tett látogatása után visszautazott a fővárosba.

— **A törvényszék elnökének bemutatkozása.** Dr. Oldh Lajos, a sátoraljaujhelyi kir. törvényszéknek a napokban kinevezett elnöke szombaton délben érkezett Debrecenből városunkba. A pályaudvarról egyenesen a törvényszéki patotába hajtatott, ahol mindenképp előtt hivatalos helyiségébe vonult, majd sorra látogatta szobáikban a törvényszék és járásbírósi bírői karát, valamint az ügyészi kart. Bemutatkozó látogatása után az elnök még aznap visszatért Debrecenbe. Hivatalát csak a jövő hó második felében fogja átvenni.

— **A képviselőtestületi választások.** Amint értesülünk a polgármester f. évi december hó 15-ére — vasárnapra — tett ja-

— **Köszönöm** ismét jól vagyok. Igen, nyomban Aspirin tablettákat vettem, amelyek meg-hülésnél és fejfájásnál mindig segítettek. Bizonyára ismered az eredeti csomagolást a Bayer-körösz-tel?

vaslatot az alispánnak a községi választások határnapjára vonatkozólag. Amennyiben tehát az alispán a polgármesteri javaslatot akceptálná, december 15-én, vasárnap választják meg az új képviselőtestület 30 tagját.

— Gyufaspekuláció mindenütt — Ujhelyben is.

Szerke az országban a régi jobb időkhöz hűven divattá vált megint az árufelhalmozás, az áru kivonása a forgalomból, ha csak egy cikkben is — gyufában. Ez alól természetesen Ujhely sem lehet kivétel, mint ahogyan legelől járt mindig, mikor hasonló manipulációkról volt szó s legelől jár ma is, ha kilátás nyílik arra, hogy valamelyik árucikk megdrágítható. Így most gyufához nehéz nálunk is hozzájutni, mert a kereskedők a részükre kiutalt gyufát, a gyufa közeli áremelkedésére számítva, spekulációs célokból visszatartják. A visszatartás az árdrágítási vizsgálatakról szóló törvénybe ütközik, de mit számít ez s mindezek dacára is el kell készülnie lennünk arra, hogy addig nem lesz gyufa, míg az drágábban nem értékesíthető, mert nálunk már ez a morál, nemcsak a gyufában, hanem más egyéb árucikkben is. Csak az a szerencse azután, hogy három embernek már babona szerint nem szabad egy szál gyufáról rágyújtani, mert különben arra kerülhetne a sor, hogy egy szál égő gyufa körbe járjon egy egész társaságot.

— Dalárdáink Cecilia.

estje. A dalárdák védőszenitének, Szent Cecilia napjának évfordulóját folyó hó 23-án ülte meg a helybeli Ipartestületi Dalárda és a Lavotta Dalkör a dal iránt érdeklődő közönség élénk részvétele mellett. Az Ipartestületi Dalárda a Városi Vigadó éttermében tartotta meg társasvacsera keretében dalestélyét **Lipcsy Tivadar** karnagy szakavatott vezetésével. A jelenvoltak, akik között ott volt **dr. Orbán Kálmán** polgármester közéletünk számos vezető egyéniségével, élvezettel hallgatták a dalárda sikerült énekszámait. A fesztelen, kedélyes hangulatot csak fokozta a kéznél volt **Oláh Rudi** zenekarának muzsikája, melynek hangjaira a fiatalok csakhamar táncra perdült és járta a késő éjjelutáni órákig. — A Lavotta Dalkör **Szappanos Imre** karnagy kiváló dirigálásával a Mozdonyvezetők Körében hangversenyzett ugyancsak nagy érdeklődés mellett. Itt is vidám hangulat uralkodott a dalest egész tartama alatt, amihez hozzájárult a fiatalok rögtönzött tánca és a dalárda vegyes karának általános tetszést kiváltó szép éneke.

— **Fokozatosan visszafejlesztik, majd eltörlik a forgalmi adót.** Az adóügyi adminisztráció egyszerűsítése érdekében **Wekerle Sándor** pénz-

ügyminiszter a jövő év első felében egyszakaszos törvényjavaslatban kér felhatalmazást az adóki- vetési és behajtási könnyítésekről. Egységesíti az egyenes és forgalmi adó kezelését. A cél a forgalmi adó fokozatos visszafejlesztése és végül a törvénytárból való teljes kitörlése.

— **A tuloldatról.** A nyitrai ügyészség vádat emelt **Csapó Géza** katolikus plébános ellen, mert hivi előtt azt mondotta, hogy öccse azért nem nyerte el a megpályázott alsópályai tanítói állást, mert **Csapónak** és nem **Botrubálnak**, vagy **Vizkocsilnak** hívják. A nyitrai bíróság 14 napi elzárásra ítélte el a plébánost, mely ítélet ellen az ügyész sulyosbitásért felelbezzett

— **Értesítés.** Az Országos Társadalombiztosító Intézet Sátoraljai helyi kerületi pénztára ezuton is értesíti a mukaadókat és munkavállalókat, hogy főorvosi és ellenőrzőorvosi irodáját és orvosi rendelőjét folyó évi november hó 1-től **Molnár István** ucca 2 sz. I. emelet alá helyezte át. Távbesszélő 159.

— **A közlekedés szabályozására** vonatkozó legújabb belügyi és kereskedelemügyi miniszteri rendelet 1930. január 1-én lép életbe. A rendőrkapitányság a rendelet főbb pontjait a közönség tájékoztatása céljából legközelebb kibocsátandó falragaszok útján fogja ősmertetni. Miután azonban e hirdetés csak a rendelet kivonatát fogja tartalmazni, ajánlatos a rendeletnek áttanulmányozása. A miniszteri rendelet kivonatára már most felhívjuk az érdekeltek közönség figyelmét.

— **Pilsudszky Lengyelország királya.** A vilnai újságok azt a szenzációs hírt közölték, hogy azok a lengyel tisztek, akik **Pilsudszky** marsall hivi, a diktátort Lengyelország királyává akarják emelni. Ha a puccs sikerülne, **Pilsudszky I. József** név alatt foglalná el a lengyel trónt. A hirhez hozzáfűzik még azt, hogy a marsall **Vilnába** fog érkezni, ahol **Litvánia** nagyhercegévé is kifogják kiáltani. E hirrel kapcsolatban **Varsóból** azt jelentik, hogy **Radziwill** herceg elnöklete alatt a kormányt támogató konzervatív párt gyűlést tartott, amelyen a parlament azonnali feloszlását és **Lengyelországnak** örökösödési királysággá való proklamálását követelték.

— **A cukorrépa mint kertesfegyver.** Romániában ezentul csak az termelhet cukorrépat, akinek erre a földmivelésügyi miniszter ad engedélyt. Vagyis a cukorrépa termelés engedélyezését pártpolitikai célokra fogják felhasználni, amelynek éle a cukorrépa-termelő kisebbségek ellen irányul.

ASINGER VARRÓGÉPEK
mert A LEG-JOBBAK!

— **Öngyilkossági kísérlet.** **Kohut István** helybeli bádogossegéd folyó hó 22-én délelőtt a **Thököly ucca 22.** számú ház padlásán, miután magára csukta az ajtót, a tetőgerendára erősített 2 méter hosszú kötél segítségével felakasztotta magát. Szándékát **Nagy András** járványkórházi felügyelő és neje idejekorán észrevették és a padlásajtó feltörése után nyomban segítségére siettek. Előbb elvágta a kötelet, majd mesterséges lélegzés alkalmazásával nagynehezen életre tudták kelteni az elszánt fiatal embert. Az esetről értesítették a legközelebbi állomáshelyén szolgálatot teljesített rendőrt és telefonon a mentőket is előhívták, akik az elkésredett embert az **Erzsébet köz** kórházba szállították.

— **Baleset.** Folyó hó 22-én **Mendik Sándor** **Kossuth** Lajos ucca 49. számú házban lévő lakatosműhelyében **Kovács László** lakatostanonc saját vigyázatlansága folytán egy földön heverő hegyes vasdarabra lépett, amely lábát sulyosan megsértette. Lakásán ápolják.

— **Az „egyenlő” közteherviselés országából.** A magyar uralom alatt a Bánságot tejjel-mézzel folyó vidéknek tartották. Ma ez a terület valóságos tragikus helyzetben van. **Temesvár** és **Csonka-Temes-Torontál** megye egyedül 2300 millió lei adóteherrel van sújtva. Tény, hogy itt működik legkönyörtelenebbül az adóbehajtás, olyannyira, hogy **Temesváron** és **Temes-Torontálban** csakugyan már be is hajtották az ezévi adók 70%-át. Ennek azonban az a következménye, hogy **Temesváron** és **Temes-Torontálban** csekély tíz hónap alatt 94 csődöt jelentettek be, még pedig többnyire régi és komoly vállalatok terhére. Jellemző az adókirovásra egyébként az is, hogy a **Temesvári Bank** és **Kereskedelmi Rt-ra**, mely összesen 650 millió lei tőkével dolgozik, 4 millió lei adót vetettek ki ugyanakkor, amikor az u. n. jogegyenlőség nagyobb diccsőségére a 2600 millió lei tőkével dolgozó **bukaresti Romcomit** mindössze 6 millió lei adót köteles fizetni.

— **Rendőri hir.** **Lénárt Imre** helybeli építész feljelentést tett a rendőrkapitányságnál, hogy **Pálóczy ucca 9.** számú házában három belga üveglakát folyó hó 23-ára virradó éjjel betörték. A nyomozás a tettesek kézrekerítése céljából megindult.

— **Nagyrománia kimulása.** Az **Argus** című román lap vezércikkben megállapítja, hogy a Nagyrománia elnevezés csak közvetlenül a háboru befejezése után birt jelentőséggel. Ma már felesleges a hivatalos Románia mellett a „nagy” jelző.

— **Magasabb dohánybevéltési árak.** Az ez évi dohánybevéltési árak jóval magasabbak, mint amit eddig fizettek a

dohányért és ezen beváltási árak mellett még a nehezebb dohányokat termelő gazdaságok se járnak rosszul, mert ha az ily fajta dohányok minősítése alacsonyabb osztályu is, az érték kapott ár magasabb az eddiginél.

— **Ellopták arany karikagyűrűt.** **Elek Sándorné** helybeli lakos gazdálkodó neje feljelentést tett a rendőrkapitányság büntügyi osztályánál, hogy **Károlyi uccai 3.** számú házában lévő lakásának ebédlőszekrényéből ismeretlen tettes ellopta november 3. és 25. ike közötti időközben 2 db arany karikagyűrűjét. A rendőrség a helyzettel valószínűleg ősmertettes kézrekerítése céljából megindította a nyomozást.

— **Elütötte az autó.** F. hó 22-én délután 4 óra tájban **Zukovics Jenő** helybeli sofför **Füzéradványból** a városba visszatérőben, a torzsási vámház közelében mérsékelt sebességgel haladó autójával elütötte **Hadari Józsefné** itteni lakost, aki egy reá csengető kerékpáros elől kitérve, olyan vigyázatlanul ugrott félre, hogy az uttesten robogó autó a fékezés dacára elütötte. Jelentékenyebb sérülést a gép felhágója okozott rajta. Az autóbalesetről maga a sofför tett jelentést a rendőrkapitányságnál, ahol a közlekedési baleset ügyében megindították a vizsgálatot.

— **Katonai vesztegetési botrány.** A kolozsvári huszárezred szamosujvári esquadronjának egész tisztikarát vád alá helyezték, mert a vagyonos román ifjak megvesztegették, hogy felmentsék őket a katonai szolgálat alól. A vádlottak védője **Pamfil Seicaru** lett, miután a román hadbírósi eljárás megengedi, hogy a vádlott katonai személyeket nem jogvégtett egyének is védhessék.

— **A Magyar Otthon** legújabb száma szenzációs tartalommal jelent meg. Közli: **Nyáry László**, **Kilián Zoltán**, **Illy János**, **Bozsay Margit**, **Gyula diák**, **Fábián Ernő** írásait, **Balázs J.** iparművész „Kézimunka” rovatát. Versek: **Lőrinczy György**, **Oravetz Ödöntől**. **Nyáry Andor** folytatásos satirikus regénye: A szoknyaforradalom és **János** a vöröshadseregben és szitlik ki a szépen illusztrált lapok. **Uj Termésrovat** közli az ujjírók munkáit. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatalal **Budapest, IX., Köztelek u 1.**

KÖNYVISMERTETÉS

Magyarország történelme, földje, népe, élete, gazdasága, irodalma és művészete
„Vereckétől napjainkig.”

(Nagymagyarország enciklopédiája.)

Ez a címe annak az ötkötetes és nagyszabásu műnek, amely szellemi életünk legkiválóbb képviselőinek együttes munkája folytán a múlt század nagy magyar tradíciót valló kiadónál, a **Franklin Társulatnál**, most jelent meg. Nem elég azt mondani erről a műről, hogy

irodalmunk jelentős eseménye, több ez az impozáns munka annál, kultur- és nemzetpolitikai szempontból egyelőre még felmérhetetlen az a jelentőség, a melyet missziója teljesítésével el fog érni.

Nagymagyarország teljes enciklopédiáját adni: ez volt a *Magyarország Vereckétől napjainkig* íróinak célja, könyvet, amelyre a magyarság lelkének mindennél égetőbb szüksége van, könyvet, mely megismertesse a magyarságot a maga magyarságával, a tudás és írói művészet legszebb eszközeivel megtanítsa az igazi hazaszeretetre. Irodalmunk és a maga műveltségével törődő magyarság régóta hiányt érezte az ilyen műnek. Ez az öt kötet kitűnően megszerkesztett egységes mű keretében, élvezetes olvasnivaló formájában, teljes képét adja Nagymagyarország multjának és jelenének, történelmének és állami életének irodalom- és művészettörténetének, földrajzának, állat és növényvilágának, gazdasági berendezéseinek, egyházi életének, kulturjelentőségének, színészetének, sportjának, stb. Öt testes kötet ez, amely egész könyvtárat helyettesít és amely minden magába foglal, amit csak Magyarországról minden magyarnak tudnia kell.

Mi sem bizonyítja jobban a mű páratlan jelentőségét, mint az a ragyogó névsor, amelyet munkatársai alkotnak. Élén Albrecht, József, József Ferenc főhercegekkel, miniszterekkel, volt miniszterekkel, kiváló közéleti tényezők, írók és tudósok gárdája alkotta meg a magyarságnak ezt az aranykönyvét, amelynek munkatársai között ott találjuk Bethlen, Vass, Klebelsberg, Zsitvay minisztereket, Apponyi, Wlassich, Hegedüs Loránd, Szterényi József, Praznovszky neves államférfiainkat, Berzeviczy Albertet, Petrovics Eleket, Cholnoky Jenőt, Korniss Gyulát, Pintér Jenőt, s velük együtt tudományos életünk legfényesebb neveit, egyházi életünk reprezentánsait, mint Lányi József, Ravasz, Kapi és József püspököket, írókat, mint Herceg Ferencet, Babits Mihályt, Kosztolányi Dezsőt, Kozma Andort, Kóbor Tamást, Schöpflin Aladárt, stb.

A kritikának e nagyszabású műről más szava nem lehet, mint csak a teljes elismerés. Nem mondhat egyebet, minthogy el kell olvasnia mindenkinek, minthogy ott a helye minden magyar házában. Aki csak kezébe veszi a diszes félbőrötésű öt kötet bármelyikét, páratlan örömet fog benne találni: több mint 1500 kép, 16 sokszínyomatu melléklet, 7 színes térkép disziti a művet, amelynek olvasása ekként nemcsak tanulságos, hanem élvezetes is.

A mű nemzetpolitikai misszióját az az előszó jellemzi legjobban, amelyet nagybányai vitéz Horthy Miklós, Magyarország kormányzója írt hozzá, amely Magyarország egész egyetemét a mű olvasására

felhívja, amikor azt mondja: „Az ezeréves magyar haza dicsőséges történelme, minden drága hagyománya ebben a reménykedő életben szent kincse minden magyarnak. Legyen ez a könyv emlékeztetés a mult nagyságára, vigasztalás a jelen fájdalmaira, bátorítás a szebb magyar jövőre.”

Prospektust e kiváló műről minden érdeklődőnek ingyen küld a Franklin Társulat könyvkereskedése, Budapest, IV. Egyetem u. 4.

Városi Mozi

Szombaton, nov. 30-án

Rabok

Molnár Ferenc regénye 10 felv.
Főszereplő:

CORRINE GRIFFITH.

Molnár Ferenc regényét Amerika feldolgozta filmre. Természetesen magyar levegőjű a darab, a történet egy magyar kisvárosban folyik le. A rendezés, a téma egy kicsit eltér a molnári elgondolástól, azért hogy a filmszerűség kidomborodjon. A főszereplő Corrine Griffith ez a nagytehetségű, kiváló színésznő. Kaszirnő szerepében elsőrangú alakítást nyújt.

Kísérő műsor.

Vasárnap, december 1-én

Zoro és Huru a dzsungelben

Vigjáték 10 felvonásban.

Főszerepben: ZORO és HURU

Kedves barátaink Zoro és Huru sok kalandon mennek keresztül. Kocsmahősök, jazzmuzikusok, lovagok, hajószolgák, végül Afrikába kerülnek, hol a vadak között magas pozícióba jutnak. Két pompás komikus, a nevetés pergőtűze zúg át a nézőtérben.

Kísérő műsor.

— **Newyorkból Budapestre egyetlenegy óra alatt!**

erről a fantasztikusan hangzó, de a megvalósuláshoz évről-évre jobban közeledő, lehetőségéről, regénybe illő érdekesnél-érdekesebb dolgokat közöl James Warrington, Herceg Ferenc képes irodalmi hetilapjának az *Uj Idők*-nek 48. számában, amelyben Frey Ernő dr. a neuraszténiáról mond el mindenkit érdeklő tudnivalókat. Herceg Ferenc rendkívül kedveltségnek örvendő hetilapja ebben az évnegyedben *Zilahy* Lajos országzerte nagy feltűnést keltő regényét, „A szökevény”-t és Lorna Ren „Asszonyok” című miniatűr regényciklusát közli. A regényfolytatások mellett a 48. számban ott találjuk Farkas Imre versét, Pekár Gyula nagyszabású történelmi elbeszélését, Illy János érzelmes és finom novelláját, Kró-

nikás elmés Kis Tárcaját, az *Uj Idők* receptpályázatának jobbnál-jobb receptjeit s a nagy népszerűségnek örvendő rovatait: az irodalmi rovatot, szerkesztő tizeneteit, gasztronómiát, kertészetet szépségápolást, kézimunkát, rejtvényeket. Az *Uj Idők* előfizetési ára negyedévre 6.40 P. Mutatványszámot bárkinek díjtalanul küld a kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy ut. 16.

NEM TRÜKK. VALÓSÁG!

Kedves,	sz	árból
barátságos,	o	20 ⁰
tisztá	b	0
	a	
Bőséges	é	árból
izletes	t	
házi	k	
	e	
	z	
	é	10 ⁰
	s	0
	i	

engedményt kap Ön mint ezen lap előfizetője

BUDAPESTEN a
Park-Nagyszállóban
VIII., Baross-tér 10.

A Dohánygyár sarkán lévő HIRDETŐOSZLOP,

mely sütemény, cukorka és gyümölcs árusítására alkalmas,

azonnal bérbeadó

Értekezni a Magyar Hirdető Iroda fiókjánál vármegyháza II. udvar.

Nyomdahelyiségünk

Vármegyház II-ik udvar első emelet.

SINGER VARRÓGÉPEK

mégis a legjobbak!

KAPHATÓ:

**SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG**
Sátoraljaújhely
Rákóczi uca 10

Ha anyagi
gondjai
vannak,
vagy ha
jövédalma
nem futja
mindenre,
kereseted

FOKRÓL FOKRA

növelheti,
ha könyveink
terjesztésére
vállalkozik.

Mi ugyanis megtanítjuk, hogyan kell eladni könyveket részletfizetésre. A mi kiadványaink mind márkás, irodalmi művek, amelyeknek terjesztésével tehát tisztességes megélhetési vagy minden esetre szép mellékjövedelmet biztosíthat magának. Még ma írjon díjtalan ismertető nyomtatványokért, amelyeket szívesen megküld a

PALLADIS

könyvosztálya

Budapest, V., Alkotmány-u. 4.